

آیین نامه تشکیل کرسی های آزاد اندیشی در دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی

یکی دیگر از کارهایی که باید در زمینه مسائل گوناگون اجتماعی و سیاسی و علمی انجام بگیرد، میدان دادن به دانشجویست برای اظهار نظر. از اظهار نظر هیچ نباید بیمناک بود. این کرسی های آزاد اندیشی که ما گفتیم، در دانشگاه ها باید تحقق پیدا کند و باید تشکیل بشود. اگر چنانچه بحث های مهم تخصصی در زمینه سیاسی، در زمینه های اجتماعی، در زمینه های گوناگون حتی فکری و مذهبی، در محیط های سالمی بین صاحبان توان و قدرت بحث مطرح بشود، مطمئناً ضایعاتی که از کشاندن این بحثها به محیط های عمومی و اجتماعی ممکن است پیش بیاید، دیگر پیش نخواهد آمد.

مقام معظم رهبری مدظله العالی - دیدار با اساتید دانشگاهها ۸/۶/۸۸

ماده ۱- تعریف کرسی آزاد اندیشی

کرسی آزاد اندیشی: نشست است که در آن به صورت آزاد، نظام مند، محترمانه، عقلانی، منطقی و شجاعانه، در یکی از قالب های مندرج در ذیل، در باب موضوعی معین و از پیش اعلام شده، به اظهار نظر، پرسش و پاسخ عمیق، گفتگو، تبادل و تضارب آراء، همراه با استدلال و ارایه مستندات پرداخته می شود.

قالب ها: کرسی های آزاد اندیشی، در یکی از قالب های زیر قابل اجراست:

۱. کرسی مناظره
۲. کرسی نقد و نظر
۳. کرسی پرسش و پاسخ به شبهات

ماده ۲- اهداف

- ۲-۱. ایجاد محیط مطلوب برای بیان آزادانه و ناصحانه اندیشه ها در دانشگاه ها با توجه به تقویت مؤلفه های وحدت، امنیت ملی و ارزشهای اسلامی
- ۲-۲. تضارب آراء و حاکم شدن فضای عقلانی و علمی با رعایت اخلاق اسلامی و منطبق گفتگو

- ۲-۳- ایجاد فرصت قانونی، امن و عادلانه برای طرح آراء و تقویت روحیه حقیقت‌جویی، قانون‌گرایی، آزادگی، خوداتکایی فکری و رشد فرهنگ نقدپذیری در چارچوب قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران.
- ۲-۴- تشویق دانشگاهیان به مطالعه و تفکر خلاق در راستای بصیرت‌افزایی و رفع ابهامات و پاسخگویی به شبهات گوناگون
- ۲-۵- ایجاد بستر علمی و فرهنگی مناسب برای تشویق و زمینه‌سازی فرآیند تولید علم و نظریه‌پردازی

ماده ۳- سیاست‌گذاری و نظارت

سیاست‌گذاری و نظارت کلان بر حسن انجام کرسی‌های آزاداندیشی در دستگاه‌های تابعه برعهده «شورای اسلامی‌شدن دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی» می‌باشد.

ماده ۴- هیأت مرکزی کرسی‌ها

هیأت مرکزی کرسی‌های آزاداندیشی در دستگاه‌های آموزش عالی کشور، «هیأت مرکزی نظارت بر فعالیت‌های تشکل‌های اسلامی» دستگاه مربوطه است.

وظایف هیأت مرکزی:

- الف: اتخاذ راهکارهای توسعه کمی و کیفی و تسهیل در برگزاری کرسی‌ها
- ب: بررسی بخشنامه‌های مورد نیاز و پیشنهاد ضوابط و دستورالعمل‌های مرتبط به شورای اسلامی‌شدن دانشگاهها
- ج: حمایت، هدایت، نظارت و ارزیابی عملکرد هیأت‌های ناظر دانشگاههای تابعه

ماده ۵- هیأت نظارت موسسه

هیأت نظارت در دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی، «هیأت نظارت بر فعالیتهای تشکلهای اسلامی» است و دبیرخانه هیأت نظارت بر تشکلهای اسلامی دانشگاه وظیفه پیگیری امور اجرایی آن را برعهده خواهد داشت.

وظایف هیأت نظارت موسسه:

- الف: برنامه ریزی در جهت تحقق اهداف مصرح در ماده ۲ در سطح دانشگاه مربوطه
- ب: صدور مجوز و تعیین سطح کمی و کیفی مخاطبان (در سطح محیطهای تخصصی یا عمومی)
- ج: نظارت بر حسن اجرای کرسی ها
- د: ارزیابی و رتبه بندی کرسی های برگزار شده
- ه: رسیدگی به شکایات و گزارش های رسیده
- تبصره ۱:** هیأت نظارت می تواند به منظور ایجاد سازوکار لازم برای انجام وظایف خود، حسب مورد نسبت به تشکیل کمیته های کارشناسی ویژه و یا ارجاع موضوعات به شورای فرهنگی دانشگاه اقدام نماید.
- تبصره ۲:** دبیر هیأت موظف است نسبت به ارزیابی کرسی ها اقدام و جمع بندی آن را به صورت فصلی به شورای فرهنگی دانشگاه و هیأت مرکزی ارسال نماید.
- تبصره ۳:** کلیه فرآیندهای قانونی مصوب در آیین نامه تشکلهای اسلامی دانشگاهیان و دستورالعمل اجرایی در این آیین نامه جاری خواهد بود.

ماده ۶ - فرآیند برگزاری:

- ۶-۱- هر یک از مجموعه ها و اشخاص زیر (منوط به نداشتن حکم انضباطی از مراجع ذیربط) می توانند درخواست برگزاری کرسی را به هیأت ناظر ارایه نمایند:
- الف: هر کدام از تشکل های اسلامی دانشگاهیان (دانشجویی و استادی)، گروه های علمی و آموزشی، انجمن های علمی، کانون های فرهنگی و شوراهای صنفی
- ب: حداقل سه نفر از دانشجویان
- ج: هر یک از اعضای هیات علمی

شورای عالی انقلاب فرهنگی
شورای اسلامی شرک و دانشگاه و مراکز آموزشی کشور
دبیرخانه

بسمه تعالی

تاریخ: ۹۳/۸/۱۰
شماره: ۹۳/۴۶۷۷/دش
پوست: -

تبصره: هر کدام از شخصیت‌های حقوقی مورد اشاره در بند الف صرفاً در حیطه موضوعات تخصصی و زمینه‌های فعالیت مصرح در اساسنامه و آیین نامه مصوب می‌توانند درخواست برگزاری کرسی نمایند.

۲-۶. متقاضی برگزاری کرسی‌های مناظره مکلف است در درخواست خود مجری کارشناس، نفر یا نفرات موافق و مخالف با موضوع را معرفی و به هیأت نظارت پیشنهاد نماید. در صورت عدم معرفی مخالف، دبیرخانه هیأت موضوع مناظره پیشنهادی را به اطلاع عموم دانشجویان رسانده و در صورت اعلام آمادگی سایر دانشجویان یا تشکلهای به عنوان مخالف، هیأت نظارت بعد از بررسی‌های لازم به صدور مجوز اقدام می‌نماید.

۳-۶. هیأت نظارت مکلف است ظرف مدت هفت روز کاری، از تاریخ دریافت تقاضا، نسبت به تشکیل جلسه و اعلام نظر رسمی و کتبی در مورد درخواست برگزاری کرسی اقدام نماید.

۴-۶. چنانچه متقاضی نسبت به رأی هیأت نظارت اعتراض داشته باشد، می‌تواند اعتراض خود را ظرف مدت یک هفته از تاریخ ابلاغ رأی، به صورت مکتوب به هیأت نظارت ارائه دهد. هیأت نظارت مکلف است در اولین جلسه شورا، موضوع را بررسی و نتیجه نهایی را به متقاضی اطلاع دهد.

تبصره: کرسی‌های نقد نظر و کرسی‌های پرسش و پاسخ به صورت تخصصی برگزار می‌شود. نحوه برگزاری کرسی‌های مناظره دانشجویی منوط به نظر هیأت نظارت می‌باشد.

۵-۶. مجری کارشناس

لازم است برگزارکننده کرسی یک نفر مجری کارشناس با ویژگی‌های احاطه علمی نسبت به موضوع کرسی و دارای توانایی لازم در مدیریت جلسه جهت تایید به هیأت نظارت معرفی نماید. معرفی طرفین مناظره، اعلام ضوابط اخلاقی در ارایه دیدگاه‌ها، رعایت تقسیم‌بندی عادلانه وقت جلسه و مراقبت از خارج نشدن مباحث از موضوع تعیین شده و ارائه تذکرات لازم در این خصوص از جمله وظایف مجری می‌باشد.

ماده ۷- ایجاد زمینه و ظرفیت برای برگزاری موفق کرسی‌های آزاداندیشی

برگزاری و ارائه نظرات در کرسی‌های آزاداندیشی در چارچوب مقررات دانشگاه و آیین‌نامه مربوطه، منوط به تشخیص هیأت برگزاری کرسی در دانشگاه می‌باشد و تمامی اشخاص حقیقی و حقوقی خارج از دانشگاه امکان هیچ‌گونه اعمال نظر و یا دخالت در برگزاری یا عدم برگزاری آن نخواهد داشت.

تبصره ۱: انعکاس کلیه مطالب کرسی‌ها در نشریات و رسانه‌های عمومی، در چارچوب قوانین مطبوعات کشور می‌باشد.

تبصره ۲: هیأت برگزاری کرسی در موارد خاص می‌تواند انعکاس مفاد و محتوای کرسی‌ها در نشریات و رسانه‌های رسمی کشور را ممنوع نماید.

ماده ۸- سایر موارد

۸-۱- معاونت فرهنگی دستگاه‌ها و دانشگاه‌ها و مؤسسات مکلفند همه ساله اعتبار مشخصی برای حمایت از کرسی‌های آزاداندیشی در نظر گرفته و از کرسی‌های برتر و نمونه و افراد فعال در برگزاری آنها به نحو شایسته‌ای تقدیر نمایند.

۸-۲- رئیس دانشگاه و مؤسسه مکلف است نسبت به اعمال امتیاز مناسب ارتقاء اعضای هیأت علمی فعال در برگزاری مطلوب کرسی‌های آزاد اندیشی اقدام نماید.

ماده ۹- این آیین‌نامه در ۹ ماده و ۷ تبصره به تصویب شورای اسلامی شدن دانشگاهها رسید و از تاریخ ابلاغ آن لازم الاجراست.

